

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Medvlla Theologiæ Moralis

Busenbaum, Hermann

Monasterii Westphaliæ

Dub. III. An & quando sit licitum jurare?

urn:nbn:de:hbz:466:1-40957

mittitur. Addunt aliqui Comminatorium; ut v. g. per Deum ego te cædam. Sed hoc referri potest ad promissorium. In confessione non opus est explicare; utrum per Deum, an Sanctos juraris: quia est ejusdem speciei malitia, cum jurans semper intendat Deum adducere in testem, *Suar. Lessic. 42. Lugo d. 16. n. 286.*

DUBIUM III.

An, & quando sit licitum jurare?

Resp. Juramentum, si debito modo fiat, licitum est. Est de fide. Et quidem est actus religionis, ut omnes docent. Tunc autem debito modo fit, cū in eo observantur hæc tria, 1. est iudicium, quod exigit, ut cum discretione, prudentia, consideratione, ac reverentia, non sine necessitate, aut gravi causa fiat. 2. est iustitia, quæ exigit, ut quod juratur sit res iusta, licita, & honesta. 3. est veritas, ut nimirum sit res vera, aut saltem ex gravi ratione putetur esse vera; ita ut, prout ex defectu alicujus horum minor aut major in Deum injuria aut irreverentia redundare censetur; ita quoq; majus aut minus committatur peccatum. *Vnde resolvitur.*

I. Quoad iudicium, si hoc solum desit, ut plurimum est veniale tantum: ut si quis absq; necessitate juret, sive ex levitate quadam animi, sive ex consuetudine. *vid Sanch. l. 3. c. 6. n. 22. Less.*

II. Mortaliter tamen etiam hic, aut venialiter peccari potest, juxta quantitatem negligentiae, quam jurans admittit in investigatione veritatis, vel tollenda consuetudine, *Sanch. n. 10.*

III. Et sic mortalis est status illorum, qui non tol-

tollunt consuetudinem jurandi sine attentione, sitne verum hoc an falsum, quod jurare solent.

IV. Quod ad justitiam spectat, peccat mortaliter, qui jurat se facturum rem mortaliter malam; ut se aliquem interfectorum: quia est gravis irreverentia, divina autoritate se ad peccatum mortale quasi obligare; ita, ut hic duæ malitiæ concurrant: una, quod velit malum; altera, quod ad hoc abutatur autoritate Dei, odientis omne malum. *Bon. l. c. p. 3. Less. l. 2. c. 43. d. 3.*

V. Venialiter autem peccat, qui jurat facere rem venialiter malam, aut vanam, aut inutilem, aut frivolum; cum ibi levis tantum irreverentia censeatur. *Bon. ib. Less. l. c.*

VI. Item peccat venialiter, qui jurat aliquid contra consilia Evangelica, ut se non ingressurum religionem, non daturum eleemosynam, aut mutuum, *Suar. Less. Sanch. Bon. l. c.*

VII. Quod ad veritatem spectat, cum hæc deest, peccatur mortaliter: quia committitur gravis in Deum irreverentia, quippe cum adducatur in testem falsitatis, quasi vel ipse veritatem nesciat, vel velit aut possit decipere, testando falsum. Nec hic excusat levitas materiæ: quia sive hæc sit gravis; sive levis; seria, sive jocosa, æqualiter tamen repugnat Deo testificarifalsum: & tale juramentum dicitur perjurium, *S. Tho. 2. 2. q. 97. a. 7. Less. Sanch. Bon. l. c.* An autem, & quando perjurium possit esse veniale per accidens, *v. Escob. t. 1. c. 3. n. 6.*

VIII. Nec excusatur, qui jurat verum, si is putabat esse falsum; vel qui jurat pro certo, de quo ipse dubitat, et si à parte rei verum sit. *Sotus Nav. Bon. l. c.*

IX. Peccat æquè graviter, qui ab altero exigit juramentum, sciens eum esse p̄jeraturum. Excipe, nisi justa causa, & necessitas exigat; quia tunc perjurium ex sola pejerantis malitia sequitur, nec alter moraliter censetur illius causa, cum utatur suo jure. Quod tamen extra judicium rarò habet locum in privatis personis. *S. Thom. q. 89. Suar. l. 3. c. 13. & 14. Sanch. lib. 3. c. 8.*

X. Non pejeravit, qui juravit aliquid re ipsa falsum, quod ipse bona fide, & cum ratione putavit esse verum.

XI. Excusari subinde quidam simplices à mortali perjurio videntur posse, ratione inconsiderationis, cum usurpant quasdam formulas juratorias, ut, per animam meam; puniat me Deus. Et sic enim sciunt id vocari juramentum, non tamen apprehendunt, quod jurare sit aliquid grave, & invocare Deum in resem; sed tantum apprehendunt confusam aliquam rationem mali, non tanti momenti, *v. Bon. l. c. Lay. c. 1. 14.*

DUBIUM IV.

An in juramento liceat uti æquivocatione.

Resp. Jurare cum æquivocatione, quando justa causa est, & ipsa æquivocatio licet, non est malum: quia ubi est jus occultandi veritatem; & occultatur sine mendacio, nulla irreverentia fit juramento. Quòd si autem sine justa causa fiat, non erit quidem perjurium, cum saltem secundum aliquem sensum verborum, vel restrictionem mentalem verum juret, erit tamen ex genere suo mor-